

IDENTYFIKACJA GOSPODARSTW I ZWIERZĄT – WAŻNY ELEMENT EFEKTYWNEGO ZWALCZANIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH, W TYM ASF

Magdalena Zasepa

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

IDENTYFIKACJA GOSPODARSTW I ZWIERZĄT – WAŻNY ELEMENT EFEKTYWNEGO ZWALCZANIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Wystąpienie na terytorium Europy przypadków BSE u bydła, leżało u podstaw ustanowienia systemów identyfikacji i rejestracji bydła, owiec, kóz i świń oraz koni, dzięki którym miała być możliwa pełna kontrola przemieszczenia zwierząt gospodarskich.

PODSTAWY PRAWNE

Ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.) wraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, wdraża przepisy:

- dyrektywy Rady 2008/71/WE w sprawie identyfikacji i rejestracji świń;
- rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1760/2000 ustanawiającego system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczącego etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97;
- rozporządzenia Rady (WE) nr 21/2004 ustanawiającego system identyfikacji i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG;
- rozporządzenia Komisji (WE) nr 504/2008 wykonującego dyrektywy Rady 90/426/EWG i 90/427/EWG w odniesieniu do metod identyfikacji koniowatych.

REJESTR ZWIERZĄT GOSPODARSKICH OZNAKOWANYCH (RZGO)

- ✘ RZGO jest prowadzony przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w systemie informatycznym
- ✘ RZGO tworzą rejestry bydła, owiec, kóz i świń oraz dane dotyczące siedzib stad

Według stanu bazy danych na dzień 01.12.2014 roku w systemie IRZ zarejestrowano:

- ❖ 287 202 siedzib stad posiadających świnie
- ❖ 521 487 siedzib stad bydła
- ❖ 8 436 siedzib stad posiadających owce
- ❖ 8 799 siedzib stad posiadających kozy

IDENTYFIKACJA GOSPODARSTW

- ✘ Numer siedziby stada składa się z:
 - liter "PL";
 - dziewięciu cyfr oznaczających numer identyfikacyjny posiadacza zwierzęcia gospodarskiego nadany na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2012 r., poz. 86 j. t., z późn. zm.);
 - trzech cyfr oznaczających kolejny numer siedziby stada

OBOWIĄZKI POSIADACZY ZWIERZĄT

- ✘ zgłoszenie się do ARiMR w celu uzyskania numeru producenta
- ✘ rejestracja siedziby stada
- ✘ prawidłowe oznakowanie zwierząt i zgłoszenie ich do rejestru
- ✘ zgłaszanie zdarzeń dotyczących zwierząt gospodarskich oznakowanych
- ✘ prowadzenie księgi rejestracji w każdej siedzibie stada, odrębnej dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich oznakowanych

SYSTEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT

- ✘ W zakresie bydła obejmuje:
 - kolczyki z indywidualnymi numerami identyfikacyjnymi zwierząt,
 - paszporty
 - rejestr bydła
 - księgi rejestracji stada bydła

SYSTEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT

- ✘ W zakresie owiec i kóz obejmuje:
 - kolczyki z indywidualnymi numerami identyfikacyjnymi zwierząt lub kolczyki zawierające transponder elektroniczny
 - księgi rejestracji stada owiec lub kóz
 - dokumenty przewozowe
 - rejestr owiec i kóz

SYSTEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT

- ✘ W zakresie świń obejmuje:
 - rejestr świń
 - znaki identyfikacyjne
 - księgi rejestracji świń

OZNAKOWANIE ZWIERZĄT

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.)

OZNAKOWANIE ZWIERZĄT

Posiadacz zwierzęcia jest zobowiązany do jego oznakowania i zgłoszenia tego faktu Agencji przed opuszczeniem przez zwierzę gospodarstwa lub

- ✘ w terminie do 7 dni od dnia urodzenia zwierzęcia - w przypadku bydła
- ✘ w terminie do 180 dni od urodzenia - w przypadku owiec i kóz
- ✘ bezzwłocznie, a fakt ten zgłosić nie później jednak niż przed dniem opuszczenia przez zwierzę siedziby stada - w przypadku świń

IDENTYFIKACJA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

- ✘ Bydło, owce i kozy są znakowane kolczykami zawierającymi indywidualny numer identyfikacyjny zwierzęcia składający się z 14 znaków, z których:
 - a) dwa pierwsze - to litery "PL",
 - b) dwa następne - to cyfry oznaczające numer serii kolczyka,
 - c) dziewięć następnych - to cyfry oznaczające numer zwierzęcia,
 - d) ostatni znak - to cyfra kontrolna

OZNAKOWANIE ŚWIŃ

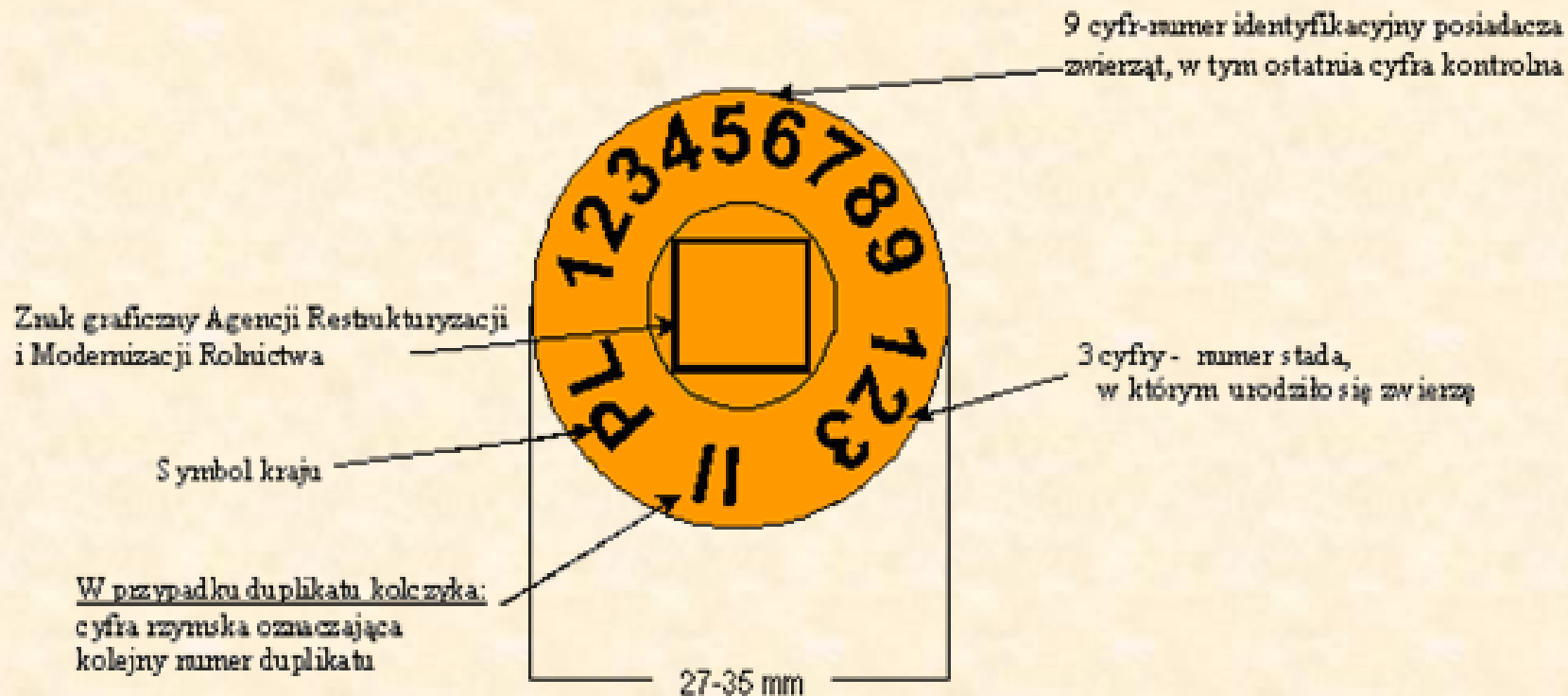
- ✘ W przypadku świń oznakowanie polega na wytatuowaniu na grzbiecie lub obu małżowinach usznych numeru identyfikacyjnego zwierzęcia gospodarskiego albo założeniu na lewą małżowinę uszną kolczyka z numerem identyfikacyjnym zwierzęcia gospodarskiego, albo duplikatu kolczyka.
- ✘ Numer identyfikacyjny świni jest numerem siedziby stada, w której zwierzę się urodziło lub w której po raz pierwszy zostało zgłoszone do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych.

OZNAKOWANIE ŚWIŃ

Na kolczyku dla świń znajduje się:

- ✘ 14 znakowy numer:
- ✘ dwie pierwsze to litery "PL",
- ✘ dziewięć pierwszych cyfr to numer Producenta, w tym ostatnia cyfra kontrolna,
- ✘ ostatnie trzy cyfry to numer siedziby stada,
- ✘ znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

WZÓR KOLCZYKA – CZĘŚĆ ŻEŃSKA

OZNAKOWANIE ŚWIŃ

- ✘ Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy Rady 2008/71/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie identyfikacji i rejestracji świń (Dz. Urz. UE L 213, str. 31, z 8.08.2008 r.) zwierzęta muszą być znakowane bezzwłocznie, a w każdym przypadku przed opuszczeniem gospodarstwa, za pomocą kolczyków lub tatuażu, umożliwiającym określenie miejsca pochodzenia zwierząt.

ZGŁASZANIE ZDARZEŃ

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt posiadacz świń jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura Agencji w terminie 30 dni:

- ✘ zwiększenie lub zmniejszenie liczebności stada, z wyjątkiem urodzenia, przywozu z państw trzecich albo państw członkowskich,
 - ✘ ubój zwierzęcia gospodarskiego
- z podaniem liczby zwierząt, które przybyły lub ubyły ze stada, oraz miejsca pochodzenia lub przeznaczenia zwierzęcia.

ZGŁASZANIE ZDARZEŃ

- ✘ Posiadacz świni, która jest przywożone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa trzeciego i które pozostaje na terytorium Unii Europejskiej, jest obowiązany oznakować to zwierzę i fakt oznakowania oraz wwozu tego zwierzęcia zgłosić kierownikowi biura w terminie **7 dni** od dnia przeprowadzenia weterynaryjnej kontroli granicznej, nie później jednak niż przed dniem opuszczenia przez to zwierzę gospodarstwa przeznaczenia, chyba że miejscem jego przeznaczenia jest rzeźnia, a uboju tego zwierzęcia dokona się w terminie **30 dni**.
- ✘ Posiadacz świni przywiezionej z państwa członkowskiego jest obowiązany zgłosić kierownikowi biura wwóz tego zwierzęcia w terminie **7 dni** od dnia wwozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że miejscem przeznaczenia zwierzęcia jest rzeźnia, a jego uboju dokona się w terminie **30 dni**.

PRZYWÓZ ŚWIŃ DO POLSKI

Dane ARiMR z systemu IRZ za 2014 dotyczące wwozu świń z UE (do tuczu lub bezpośrednio do ubojni)

✘ 4 512 881 – do dalszego chowu,
z tego z Danii 3 761 106

✘ 1 002 888 – ubój po wwozie,
z tego z Niemiec 779 973

KSIĘGA REJESTRACJI

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. z 2005 r. Nr 151, poz. 1268, z późn. zm.)

KSIĘGA REJESTRACJI

- ✘ Dane zwierzęcia, zawarte w księdze rejestracji lub wydrukach, przechowuje się przez okres, co najmniej 3 lat od dnia ubycia tego zwierzęcia ze stada.
- ✘ Księga rejestracji powinna być uzupełniana w terminie 7 dni od daty zdarzenia. Księga rejestracji jest podstawowym dokumentem okazywanym w trakcie kontroli w gospodarstwie.
- ✘ Na podstawie księgi rejestracji może być dokonywana aktualizacja stanu siedziby stada w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych.

KSIĘGA REJESTRACJI

PL 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 0 1

Numer siedziby stada

Karta wsadowa strona nr: 3

Lp (1)	Stan początkowy stada – liczba zwierząt oznakowanych tym samym numerem identyfikacyjnym (2)	Numer identyfikacyjny zwierząt (3)	Zmiana stanu stada ¹⁾							Uwagi (12)	
			PRZYBYCIE zwierząt „do” siedziby stada				UBYCIE zwierząt „z” siedziby stada				
			Data przybycia (4a) Kod zdarzenia (4b)	Liczba zwierząt oznakowanych tym samym numerem identyfikacyjnym, które przybyły do stada (5)	Liczba zwierząt oznakowanych tym samym numerem identyfikacyjnym po zmianie stanu stada (6)	Dane o miejscu „z” którego przybyły zwierzęta (7)	Data ubycia (8a) Kod zdarzenia (8b)	Liczba zwierząt oznakowanych tym samym numerem identyfikacyjnym, które ubyły ze stada (9)	Liczba zwierząt oznakowanych tym samym numerem identyfikacyjnym po zmianie stanu stada (10)		Dane o miejscu „do” którego ubyły zwierzęta (11)
11.	10	PL 123456789001	01.12.2014 u	12	22						
12.	0	PL 987654321001	15.12.2014 Do	30	30	PL 987654321001 Stanisław Paluch Warszawa 15					
13.	22	PL 12345678900					13.01.2015 2	1	21	PL 999999999001 Jan Kowalski	
14.	60	PL 123123123003					20.01.2015 2	45	15	PL 333333333001 Szymka i spółka	
15.	30	PL 987654321001					26.01.2015 PD	1	29	PL 45665456001 Zabrad wylizyja	

Kontrole lub korekty²⁾

Data	Uwagi dotyczące kontroli lub korekty	Pieczętka, podpis osoby dokonującej kontroli lub pracownika Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Buczeń

ARiMR, Departament Rejestracji Zwierząt